

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

UDKAST

Naturbeskyttelse

Ref. ASAMU

Den 27. juni 2017/rev. 11.
juli 2017

**Referat af møde i Vildtforvaltningsrådet tirsdag den 13. juni 2017, Eigtveds
Pakhus, Asiatisk Plads 2G, Sal IV, 1448 København K.
kl. 10.00-16.00.**

Fra Vildtforvaltningsrådet deltog:

Jan Eriksen (formand)
Henrik Bertelsen, Landbrug og Fødevarer (næstformand)
Egon Østergaard, Dansk Ornitologisk Forening
Birgitte Heje Larsen, Dyrenes beskyttelse
Flemming Torp, Friluftsrådet
Niels Iuel Reventlow, Dansk Skovforening
Claus Lind Christensen, Danmarks Jægerforbund
Ella Maria Bisschop-Larsen, Danmarks Naturfredningsforening
Lars Hvidtfeldt, Landbrug og Fødevarer

Fra Aarhus Universitet deltog:

Aksel Bo Madsen

Fra Miljøstyrelsen deltog:

Kontorchef Mikkel Friberg
Specialkonsulent Jens Skovager Østergaard
Forstfuldmægtig Caroline Bald
Biolog Søren Egelund Rasmussen
Biolog Niels Kurt Nielsen (under punkt 8. om falkejagt)
Funktionsleder Annette Samuelsen

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden (Bilag 2017-02-01)

Miljøstyrelsen • Haraldsgade 53 • 2100 København Ø

Tlf. 72 54 40 00 • CVR 37606030 • EAN 5798000860810 • mst@mst.dk • www.mst.dk

- 2. Endelig godkendelse af referat fra VFR-mødet den 15. marts 2017 (Bilag 2017-02-02)**
- 3. Status og indstillinger fra arbejdet med revision af udsætningsregler (Bilag 2017-02-04)**
- 4. Status og indstillinger fra jagttidsforhandlingerne (Bilag 2017-02-03)**
- 5. Kommissorium for rådets arbejde med vildtskadebekendtgørelsen (Bilag 2017-02-05)**
- 6. Dåvildt (Bilag 2017-02-06)**
- 7. Buejagt (Bilag 2017-02-07)**
- 8. Falkejagt (Bilag 2017-02-08)**
- 9. Status guldsjakal (Bilag 2017-02-09)**
- 10. Udsætning af ræv på Bornholm (Bilag 2017-02-10)**
- 11. Jagttegnsbudget (Bilag 2017-01-11)**
- 12. Meddelelser (Bilag 2017-02-12)**
 - **Orientering om status for ulv herunder om borgermøde i Holstebro den 24. maj 2017**
Bilag: Notat om samlet status for ulv
 - **Orientering om status for arbejdet med strategi for artsforvaltning**
 - **Orientering om handlingsplan og EU forordning om invasive arter**
 - **Orientering om status for sælforvaltningsplan**
 - **Orientering om status for bæverforvaltningsplan**
 - **Orientering om status for reservatbekendtgørelser**
 - **Orientering om status for kortnæbbet gås, Bilag: Svalbard Pink-Footed Goose, Population Status Report 2016-2017**
 - **Orientering om faldvildtkontrakten**
 - **Orientering om foreløbige planer for rådets tur til Tyskland i september**
- 13. Eventuelt**

Ad. 1: Godkendelse af dagsorden (Bilag 2017-02-01)

Indstilling:

Til godkendelse

Dagsordenen blev godkendt.

Ad. 2: Endelig godkendelse af referat fra VFR-mødet den 15. marts 2017 (Bilag 2017-02-02)

Indstilling: Til godkendelse

Resumé: Udkast til referat fra rådets møde den 15. marts blev udsendt den 6. april med frist for kommentarer den 21. april 2017. der er indkommet kommentarer fra Egon Østergaard, Birgitte Heje Larsen og Ella Maria Bisschop-Larsen. Kommentarerne er søgt indarbejdet.

Diskussion:

Referatet blev godkendt, idet **Egon Østergaard** gjorde opmærksom på, at der på sidste møde blev lovet rådet en opgørelse over regulering af fugle i danske lufthavne. **Annette Samuelson** lovede, at en sådan opgørelse vil blive eftersendt.

Ad. 3: Status og indstillinger fra arbejdet med revision af udsætningsregler (Bilag 2017-02-04)

Indstilling: Til drøftelse og beslutning.

Resumé: Udsætningsgruppen har efter afholdelse af otte møder opnået enighed om en indstilling til rådet som lægger op til en ændring af bekendtgørelsen om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber, herunder om forslag til fremtidige regler for udarbejdelse og evaluering af biotopplaner.

Diskussion:

Flemming Torp gjorde indledningsvist opmærksom på, at det er aftalt med Miljøstyrelsen, at der på styrelsens hjemmeside i sammenhæng med offentliggørelse af rådets udspil vedrørende udsætningsregler indsættes link til en referenceliste over de bilag der har været anvendt i arbejdsgruppen.

Flemming Torp redegjorde herefter for arbejdsgruppens indstilling, hvor udgangspunktet bl.a. er, at der mangler viden om, hvad der bliver udsat. Fremadrettet foreslår arbejdsgruppen, at al udsætning skal anmeldes til Miljøstyrelsen, ligesom der fremover skelnes mellem ænder, fasaner og agerhøns. Med hensyn til biotopplaner skal der fremover være en målsætning for den enkelte ejendoms natur- og terrænplej tiltag, som skal målrettes mod fire arter, herunder to ikke-jagtbare arter.

Der skal være større fokus på kontinuitet, hvilket fremmes gennem pointgivning, og der skal være fokus på udveksling af "best practice", på naturnært opdræt og på udsætningsmetoder. De kvantitative regler for udsætning fastholdes, idet der kan udsættes syv fasaner pr. ha. hvis man udarbejder biotopplan og 100 fasaner på ejendomme under 100 ha eller 1 fasan pr. ha for ejendomme over 100 ha på

ejendomme uden biotopplan. Som noget nyt bliver det muligt, at udsætte 8-12 fasaner på ejendomme, som scorer flere point og laver tiltag af længere varighed. Der skal etableres et udsætningsudvalg, der følger forløbet, og det eksisterende biotopplanudvalg fastholdes. Der skal fastsættes regler for kontrol og sanktioner. Der lægges op til, at forliget gælder otte år for fasaner og agerhøns og fem år for gråænder. Der skal iværksættes et forskningsprojekt om gråænder, og der skal udarbejdes en fodringsvejledning til ænder, som begrænser miljøpåvirkningen, ligesom det skal klargøres, hvilke søer der ikke kan udsættes i. Efter to år med indberetning af gråænder udarbejdes en model for store udsætninger.

Flemming Torp gjorde afslutningsvist opmærksom på, at eventuel gennemførelse af forliget vil have økonomiske konsekvenser for jagttegnsbudgettet.

Jan Eriksen slog fast, at arbejdsgruppens indstilling er udtryk for det muliges kunst, og at arbejdsgruppen har taget de store politiske diskussioner, hvilket letter arbejdet i rådet. Det er vigtigt med overensstemmelse mellem formuleringer om jagttid og regler for udsætning af agerhøns. **JE** foreslog, at rådet udsender en pressemeddelelse.

Generelle bemærkninger:

Egon Østergaard erklærede sig enig i, at der har manglet viden om udsætningernes omfang og lokalisering og bl.a. viden om nye tiltag og ændernes påvirkning. **Ella Maria Bisschop-Larsen** slog fast, at DN har stået udenfor forhandlingerne og ikke er imponerede over, at der først nu lægges op til indberetning og vidensopbygning. Biotopplanerne skal være mere permanente, og det er tvivlsomt, om udsåninger gavner den naturlige fauna og flora. Man burde i stedet have foreslået udvidelse af §3-områder. **EMB** gjorde opmærksom på, at administration af §3-områder herunder søer ligger hos kommunerne, og at det ikke er tilladt at lave tilstandsændringer af søer omfattet af §3. Formuleringen vedrørende bræmmer i arbejdsgruppens indstilling er problematisk, da det er kommunerne, der skal vurdere om tilstande i en sø ændres. **EMB** tilføjede, at man også burde evaluere udsætning af fasaner efter to år inden der åbnes for større udsætning. **Niels Reventlow-Iuel** bemærkede, at tolkningen i forhold til ændret tilstand har betydet, at man ikke kunne få tilladelse til at grave en sø uden der også er forbud mod andeudsætning og fodring, hvilket har betydet, at der ikke bliver udgravet nye søer i samme omfang som tidligere. Derfor er ideen med indstillingen, at foretage udsætninger på en fornuftig måde, som medfører varige tiltag.

Claus Lind Christensen nævnte, at der er gode erfaringer med markvildtprojektet, og at det er vigtigt, at der arbejdes med målsætninger.

Jan Eriksen slog fast, at ved andeudsætning gælder det eksisterende søer, og at der i dag ikke er tilstrækkelig viden om metoder og effekter. Han roste forslaget om anmeldepligt og et udvalg, der skal følge forløbet, vil bidrage med viden. På den måde er det en dynamisk plan. **Henrik Bertelsen** erklærede sig uenig i, at udgangspunktet for biotopplanerne var at begrænse udsætninger, men var enig i, at det nu gælder om at mobilisere mere viden og tilføjede, at erfaringer viser, at udsåning af vegetationsstriber kan hjælpe i en vis grad.

Aksel Bo Madsen ønskede at gøre opmærksom på, at DCE kun har deltaget i de første af gruppens møder og efterfølgende har besvaret konkrete spørgsmål fra gruppen, som det fremgår af bilagene.

Specifikke bemærkninger til forslagets enkelte elementer:

- Anmeldepligt: påskønnes af alle.

- Biotopplaner, dyrkningsvejledning og kontinuitet: enighed om at der skal tekst ind om, hvem der har ansvaret i forhold til naturbeskyttelse (kommunerne).
- Agerhøns: Det skal sikres, at der er overensstemmelse mellem udsætningsregler og jagttidsregler. **Claus Lind Christensen** ser det som vigtigt, at der vejledes i, hvordan agerhøns udsættes på den rigtige måde. **Lars Hvidtfeldt** bemærkede, at teksten her er meget mere præcis end i den tidligere aftale om udsætning.
- Forskningsprojekt om konsekvenser af udsætning af gråænder: enighed om behov for mere viden.
- Udarbejdelse af fodringsvejledning: enighed.
- Definition af ”no-go”-områder: enighed.
- Evaluering efter to hele års indberetning om udsætning af gråænder: enighed.
- Etablering af udsætningsudvalg under Vildtforvaltningsrådet: enighed.
Flemming Torp understregede, at udvalget vil være åbent for alle rådets medlemmer, og **Jan Eriksen** tilføjede, at der vil skulle udarbejdes et kommissorium for arbejdet.
- Forligslængde og evaluering: Enighed om at rådet evaluerer forliget om fem år i forhold til fasaner og agerhøns og efter to år for ænder. Udvalget ser på omfanget af udsætninger efter to år. **Egon Østergaard** ønskede præciseret, at det ikke kun er antallet der evalueres, men også tilgang og konsekvenser.

Jan Eriksen bemærkede, at de økonomiske konsekvenser, der vil være af denne indstilling, må vurderes af Miljøstyrelsen i relation til budgettering af jagttegnsmidlerne. **JE** foreslog, at elementerne i aftalen indgår i en pressemeddelelse, hvoraf det fremgår, at dette sendes som indstilling fra rådet til ministeren. **Ella Maria Bisschop-Larsen** kunne tilslutte sig, at rådet sender indstilling til ministeren, idet det skal fremgå af mødereferatet og pressemeddelelse, at DN ikke står bag denne aftale. **EMB** tog endvidere forbehold for, at DN kunne tilslutte sig, at dette finansieres af jagttegnsmidler, til der senere på året foreligger udkast til et samlet budget.

Birgitte Heje Larsen tilkendegav, at Dyrenes Beskyttelse grundlæggende er imod skydefugle samt trods gode elementer i forslaget til aftale ikke kan tilslutte sig en aftale, som ikke indeholder stramning af reglerne for regulering af ræve, og hun fremlagde forslag til ændring af Vildtskadebekendtgørelsen herom. **Lars Hvidtfeldt og Flemming Torp** udtrykte vilje til at drøfte spørgsmålet i forbindelse med arbejdet om Vildtskadebekendtgørelsen.

Jan Eriksen konkluderede, at Danmarks Naturfredningsforening og Dyrenes Beskyttelse trods tilslutning til elementer i forslaget ønsker at stå udenfor aftalen om anbefalinger til ministeren om revision af reglerne om udsætning. Der udarbejdes pressemeddelelse, og formanden for udsætningsgruppen vil tilkendegive, at hovelementerne er indberetningspligt, forbedring af biotopplaner og revisioner af regler om andeudsætning på baggrund af ny viden. **JE** konkluderede endvidere, at diskussionerne om regulering af ræv indgår i arbejdet med Vildtskadebekendtgørelsen.

./. *Det af Birgitte Heje Larsen fremlagte forslag til ændring af Vildtskadebekendtgørelsen med henblik på stramning af regulering af ræv på biotopplanejendomme vedlægges referatet.*

Ad. 4: Status og indstillinger fra jagttidsforhandlingerne (Bilag 2017-02-03)

Indstilling: *Til drøftelse og beslutning.*

Resumé: Arbejdsgruppen for jagttidsforhandlingerne har afholdt syv møder og fremlægger nu indstilling til rådet. På nogle punkter er opnået enighed i den faglige gruppe. På andre punkter er der delte indstillinger fra medlemmerne af arbejdsgruppen. Rådet forventes at drøfte samtlige indstillinger med henblik på beslutning om, hvilke emner der på dette møde kan opnås enighed om, og om der skal være en efterfølgende proces for eventuelle udestående spørgsmål.

Jan Eriksen lagde op til, at der konkluderes på arbejdsgruppens indstillinger, så langt som der er nået enighed i arbejdsgruppen, og at rådet på politisk niveau søger afklaring af, om der kan opnås enighed om de resterende arter. **JE** konstaterede, at der var opnået enighed om 29 arter.

Henrik Bertelsen redegjorde kort for et positivt forløb i arbejdsgruppen. Arterne har været grundigt behandlet på baggrund af notat om målsætninger, og der er udsendt et omfattende baggrundsmateriale. Der er arter, der er enighed om, og der er andre arter, som det ikke har været muligt at opnå enighed om, og hvor bl.a. problemstillingen vedrørende jagt på rødlistede arter har spillet en afgørende rolle.

Ella Maria Bisschop-Larsen udtrykte ros til arbejdsgruppen bl.a. for arbejdet med målsætninger. **EMB** fandt dog, at forsigtighedsprincippet mangler at blive anvendt, og at begrebet "belønningsprincippet" som anvendes i teksten burde omdøbes til "positive incitamentsstrukturer". **EMB** bad Miljøstyrelsen oplyse, om styrelsen er af den opfattelse, at retningslinjerne i Kommissionens vejledning om bæredygtig jagt på fugle til fuglebeskyttelsesdirektivet bør følges selvom vejledningen ikke er juridisk bindende, jf. de bilagte brevveksling mellem hhv. Miljøstyrelsen og EU-Kommissionen og DN og EU-Kommissionen, og ønskede anført i referatet, at DN ikke finder, at vejledningen følges.

Jens Østergaard forklarede, at Miljøstyrelsen selvsagt som tidligere år anvender Kommissionens vejledning fra 2008, men at vejledningen ikke er hverken juridisk bindende eller udtømmende. Der er altid overladt et skøn til medlemsstaterne. Det juridiske grundlag for medlemsstaterne i forhold til fastsættelse af jagttid på fugle er fuglebeskyttelsesdirektivet. Det er medlemsstaterne, der under iagttagelse af fuglebeskyttelsesdirektivet fastlægger nationale jagttider, herunder vurderer, at jagten er bæredygtig. For at sikre en faglig vurdering af, om jagttiderne er bæredygtige har Miljøstyrelsen forud for jagttidsforhandlingerne bedt DCE om at foretage en artsspecifik faglig vurdering af jagttiden for de arter, hvor jagttid har kunnet komme på tale. Kommer der under jagttidsforhandlingerne nye informationer om enkeltarter, som ikke var kendt forud for jagttidsforhandlingerne foretages en særkilt vurdering heraf. **Annette Samuelsen** fulgte op med forklaring af, at vejledningens status illustreres af det faktum, at Kommissionen som opfølgning på fitness tjek af naturdirektiverne har besluttet at præcisere vejledningerne til naturdirektiverne, bl.a. med hensyn til mulighed for fleksibilitet. **Niels Iuel Reventlow** anførte, at forsigtighedsprincippet er rigtigt, men at der er stor usikkerhed om den praktiske anvendelse heraf.

Claus Lind Christensen nævnte, at det er vigtigt, at der arbejdes med fokusarter, som betyder, at det i processen med jagttiderne gøres klart, hvilke arter der fremadrettet skal have fokus, både i forhold til jagttider og i forhold til levesteder.

Flemming Torp foreslog, at der laves matrix over arter, der angiver tidshorisonter for, hvornår de enkelte arter skal revurderes. Det bør være særlig fokus på hurtigt at genbesøge de arter, hvor der er uenighed eller mangler viden. De arter, der er enighed omkring, behøver ikke gennemgang før udløbet af jagttidsaftalen.

Aksel Bo Madsen gjorde opmærksom på, at DCE har deltaget i alle gruppens møder, og at DCE har haft til opgave at opsætte kriterier for opsætning af målsætninger. De konkrete målsætninger er udarbejdet af arbejdsgruppen.

På spørgsmål fra **Jan Eriksen** om der var særlige synspunkter på de arter, som der ikke er enighed om, fremhævede **Ella Maria Bisschop-Larsen**, at man bør frede knortegåsen. **Birgitte Heje Larsen** var enig og gjorde opmærksom på, at Dyrenes Beskyttelse allerede har givet sig, når det angår husmåren.

Jan Eriksen konkluderede, at jagttidsgruppen har udført et godt arbejde, og at rådets formandskab med udgangspunkt i en ”værktøjskasse” med forskellige elementer vil tage drøftelserne videre. I værktøjskassen kan indgå matrix med differentierede tidshorisonter, levestedsbetragtninger, fokusarter mm. **JE** slog endvidere fast, at de juridiske vurderinger, som rådet baserer sit arbejde på, er de vurderinger, der kommer fra Miljøstyrelsen.

Egon Østergaard ville gerne have en melding om, hvad der vil indgå i værktøjskassen, så organisationerne kan forberede sig og nævnte bl.a. en observationsliste og en flyway-tilgang som elementer.

Flemming Torp nævnte, at Friluftsrådet ikke har deltaget i jagttidsgruppen, men at Friluftsrådet støtter princippet om adaptiv forvaltning, herunder at der etableres et solidt fagligt grundlag, og at forsigtighedsprincippet anvendes der, hvor den faglige vurdering ikke er entydig. På den baggrund lægger Friluftsrådet sig op ad anbefalingerne fra DCE.

Ad. 5: Kommissorium for rådets arbejde med vildtskadebekendtgørelsen (Bilag 2017-02-05)

Indstilling: Til drøftelse og beslutning

Resumé: I forbindelse med rådets drøftelser af nye jagttider har der fra flere rådsmedlemmers side været udtrykt ønske om at rådet også beskæftiger sig med vildtskadebekendtgørelsen. Det blev derfor på mødet den 15. marts besluttet, at der skulle udarbejdes et udkast til kommissorium for arbejdet med vildtskadebekendtgørelsen med henblik på etablering af en selvstændig arbejdsgruppe herom eller med henblik på at jagttidsgruppen efter aftale om jagttider kunne fortsætte sit arbejde med at se på en eventuel indstilling med forslag til justering af vildtskadebekendtgørelsen.

*Diskussion: **Jan Eriksen** foreslog indledningsvist, at jagttidsarbejdsgruppen påtager sig opgaven med at drøfte eventuelle ændringer i Vildtskadebekendtgørelsen, og at gruppen som udgangspunkt fokuserer på de spørgsmål, der ligger i forlængelse af jagttidsforhandlingerne.*

Ella Maria Bisschop-Larsen støttede udkastet til kommissorium og fandt det vigtigt, at gruppen kommer i gang med arbejdet. Det er også vigtigt, at der arbejdes fagligt med Vildtskadebekendtgørelsen, så formålet med reguleringen overholdes, og det sikres at der ikke findes anden tilfredsstillende løsning på at imødegå skader. Desuden er det vigtigt at drøfte, hvordan man opnår en effektiv prædatorbekæmpelse af hensyn til ynglefugle

Flemming Torp lagde vægt på, at gruppen kan komme tilbage til rådet, hvis det viser sig, at der er behov for et ændret eller udvidet kommissorium, hvilket **Jan Eriksen** bekræftede.

Claus Lind Christensen nævnte, at DJ gerne vil drøfte mink og andre emner herunder anvendelse af slagfælder i relation til Vildtskadebekendtgørelsen og spurgte endvidere om, hvorvidt der her er tale om en faglig gruppe, idet der er emner af mere politisk karakter, som det vil være nødvendigt at drøfte i rådet.

Lars Hvidtfeldt var enig i, at der kan være behov for at tage mere politiske emner op, og bemærkede i øvrigt, at arbejdet med Vildtskadebekendtgørelsen ikke nødvendigvis skulle være færdigt samtidigt med arbejdet om jagttider og udsætning, som der var angivet i udkastet til kommissorium. Spørgsmålet er dog, hvilke terminer der gælder for arbejdet med Vildtskadebekendtgørelsen. Hertil bemærkede **Mikkel Friberg**, at der som bekendt er faste terminer for ikrafttrædelse af bekendtgørelser den 1. januar og den 1. juli, men at der kan søges dispensation herfra.

Henrik Bertelsen bemærkede, at der formentligt vil komme nye emner op i arbejdsgruppen.

Jan Eriksen konkluderede, at den faglige arbejdsgruppe om jagttider går i gang med fagligt arbejde om Vildtskadebekendtgørelsen på baggrund af et justeret kommissorium, og at der kan blive behov for at drøfte mere politiske emner. I så fald kan gruppens formand indkalde de af rådets medlemmer der måtte være relevant. Arbejdet søges færdigt, så det kan forelægges ministeren sammen med indstilling om ændring af jagttidsbekendtgørelsen, hvilket skal afspejles i kommissoriet.

Ad. 6: Dåvildt (Bilag 2017-02-06)

Indstilling: Til beslutning

Resumé: Rådet blev på mødet den 15. marts forelagt et udkast til kommissorium for hjortevildtgruppens arbejde med dåvildt. Rådet godkendte principielt udkastet, men mente, at der var behov for at det blev bekræftet, at ministeren ønsker, at rådet skal arbejde videre med dåvildt. Formanden har efterfølgende fået dette bekræftet af ministeren og har orienteret rådets medlemmer herom. På den baggrund foreslås det, at rådet endeligt vedtager kommissoriet til hjortevildtgruppen.

Jan Eriksen konstaterede, at det nu er bekræftet, at ministeren ønsker, at rådet skal se på dåvildt, og da rådet på det seneste møde godkendte udkastet til kommissorium, kan den nationale hjortevildtgruppe gå i gang med arbejdet.

Lars Hvidtfeldt bemærkede, at målsætningen om en større andel af ældre hjorte måske er mindre relevant for dåvildt end for kronvildt, og at forvaltningen af dåvildt, herunder geografisk spredning, skal ske under hensyntagen til bestanden af råvildt.

Ad. 7: Buejagt (Bilag 2017-02-07)

Indstilling: Til drøftelse og beslutning

Resumé: På baggrund af ministerens opfordring til rådets formand om at udarbejde en indstilling om udvidelse af buejagt til at omfatte større hjortevildt har rådet haft emnet på dagsordenen for mødet i december 2016 og på mødet i marts 2017. Til mødet i marts fremlagde Danmarks Jægerforbund forslag til forsøgsordning for buejagt på større

hjortevildt. Forslaget blev imidlertid ikke substansdrøftet af rådet, idet diskussionen på mødet fik fokus på, om der er lovhjemmel til et sådant forsøg. Miljøstyrelsen har efterfølgende, den 6. april 2017 sendt notat til rådets medlemmer der bekræfter, at forsøg med buejagt på større hjortevildt forudsætter en ændring af jagt- og vildtforvaltningsloven. Medlemmer af rådet efterlyste derudover oplysning om overvejelser vedrørende buejagt i andre lande.

Mikkel Friberg forklarede, at Miljøstyrelsen efter ønske fra rådet har indhentet oplysninger om lovgivningen, og begrundelserne herfor, i andre EU-lande, men at det havde været vanskeligt at opnå fyldestgørende svar, der reelt supplerer den allerede kendte viden. Sverige, Norge, Belgien og Tyskland har svaret. Oplysningerne er derfor suppleret med oplysninger, som Danmarks Jægerforbund har fra andre lande.

Jan Eriksen oplyste, at Dyreetisk Råd af departementet har fået til opgave at forholde sig til de etiske aspekter af udvidet buejagt. Rådet drøfter sagen på et møde den 22. juni 2017. Det er bekræftet af Bent Holst, at der kommer en udtalelse om buejagt på større hjortevildt. Rådet kan på den baggrund ikke gøre andet end at vente til september.

Claus Lind Christensen fandt det vigtigt at få bekræftet, at dette i så fald ikke vil udskyde processen ift. et evt. forsøg. **Mikkel Friberg** oplyste, at det stadig var hensigten at afsøge, om der kan opnås politisk opbakning til en hjemmel til forsøgsordning med buejagt på større hjortevildt i den lovændring, der er nødvendig for at realisere den nye model for kronvildtforvaltning. Derfor vil en stillingtagen efter den 22. juni 2017 ikke isoleret set udskyde processen ift. et evt. forsøg.

Elle Maria Bisschop-Larsen stillede spørgsmål om, hvad det omtalte forsøg egentligt drejer sig om. Vil der være tale om forsøg på særlige arealer, f.eks. statens arealer? Umiddelbart ligner forslaget fra Danmarks Jægerforbund mere en midlertidig tilladelse.

Jan Eriksen svarede på spørgsmålet ved at slå fast, at forsøget har til formål at få mere viden, og at der ikke er tale om, at det kun finder sted på statens arealer.

Ad. 8: Falkejagt (Bilag 2017-02-08)

Indstilling: Til drøftelse og beslutning

Resumé: Formanden har modtaget en henvendelse fra miljø- og fødevarerministeren, hvori rådet anmodes om en faglig indstilling vedrørende falkejagt, gerne inden sommer og herunder gerne information om eventuel ny viden på området. Ministeren oplyser, at regeringen og Dansk Folkeparti ser positivt på muligheden for at give mulighed for falkejagt i Danmark ved en ændring af jagt og vildtforvaltningsloven.

Jan Eriksen henviste til den udsendte henvendelse fra ministeren med ønsket om en tilbagemelding om eventuel ny faglig viden på området. Der er angiveligt et politisk flertal for falkejagt. **JE** nævnte endvidere henvendelser fra Dansk Falkejagt Klub og Dansk Falkoner Klub.

Flemming Torp redegjorde for, at Friluftsrådet på den givne baggrund støtter et treårigt forsøg. Der skal tages stilling til arter af rovfugle, og det er vigtigt at undgå faunaforurening. Der kan tages udgangspunkt i, hvad Dansk Falkejagt Klub har sagt tidligere, og på den baggrund kan der blive tale om at anvende jagtfalk, vandrefalk, duehøg og spurvehøg. Det er i

overensstemmelse med Dyreetisk Råd tidligere udtalelse fra 2006. **FT** hæfter sig ved, at René Rask Bruun lægger op til, at fugle har påsat GPS-udstyr. **FT** finder det også vigtigt med jagttegn, uddannelse, krav til voliere-størrelser og fuglenes transport. Det er vigtigt med en skærpet kontrol med fugle. Det er tidligere foreslået, at der skal være tale om 30 dispensationer. Friluftsrådet foreslår tolv dispensationer, da der kun er tolv ejere af de pågældende fugle.

Ella Maria Bisschop-Larsen så gerne en opdateret vurdering fra Dyreetisk Råd, som ikke har været hørt siden 2006 om det etiske spørgsmål i at holde rovfugle i bur. **EMB** slog fast, at DN er imod, at man holder rovfugle i fangenskab, og kan derfor ikke bakke om et forsøg.

Jan Eriksen mente, at en evt. ny udtalelse fra Dyreetisk Råd formentligt ikke ville afvige fra den tidligere udtalelse, hvor der var anbefalet en forsøgsordning. **JE** vurderede, at det af rådets svar bør fremgå, at rådet har modtaget ministerens henvendelse og har taget til efterretning, at der er politisk flertal for en forsøgsordning, at der ikke er væsentlig ny faglig viden, men dog ny teknologi, som i givet fald kan anvendes til at sikre kontrol med fuglene. I tilknytning til disse konstateringer anbefales en tre-årig forsøgsordning i overensstemmelse med anbefalingerne fra det Ethiske Råds anbefaling i falkejagtrapporten fra 2006.

Egon Østergaard udtrykte forundring over formen for henvendelse fra ministeren og lagde til grund, at der i svaret til ministeren også kan udtrykkes holdninger til falkejagt. **DOF** er imod denne jagtform, som man heller ikke har i andre nordiske lande. At en tilladelse til falkejagt kun er relevant for meget få personer, gør det ikke mere acceptabelt for **DOF**. **EØ** fandt, at der er mange ubesvarede spørgsmål og problemer og hæfter sig ved, at Dyreetisk Råd ikke har anbefalet falkejagt, men alene forholdt sig til falkejagt i sammenligning med anden jagt. Samtidigt har Vildtforvaltningsrådet tidligere udtalt, at man ikke mener, at holdet af rovfugle skal øges, hvilket sandsynligvis vil blive konsekvensen af indførelse af falkejagt. **DOF** har sendt henvendelse til ministeren og partiernes miljøordførere med fokus på, hvorfor falkejagt ikke bør tillades i Danmark.

Birgitte Heje Larsen slog fast, at Dyrenes Beskyttelse heller ikke kan støtte indførelse af falkejagt, heller ikke som forsøgsordning. Det kan medføre en stigende handel med truede arter, og falkejagten er ikke dansk tradition. Dyrenes Beskyttelse mener, at rovfugle ikke skal være i bur, og at falkejagt må anses som arrangeret dyrekamp.

Claus Lind Christensen udtrykte, at **DJ** bakker op om falkejagt. Der skal træffes foranstaltninger, som sikrer at tingene er i orden, herunder stilles krav om uddannelse, og det kan være en idé at mærke fuglene. **DJ** har ikke taget stilling til spørgsmålet om, hvilke arter der skal omfattes, og der er en række andre konkrete ting, der skal tages stilling til. **CLC** opfordrede modstanderne af falkejagt til også at bidrage til fastlæggelse af de konkrete regler.

Lars Hvidtfeldt støttede forslaget om en forsøgsordning, men lagde vægt på, at der finder en evaluering sted efter forsøget.

Niels Iuel Reventlow støttede også forslaget og finder, at det er en spændende jagtform.

Jan Eriksen konkluderede, at **VFR** har drøftet falkejagt og har konstateret, at der stadig er meget delte meninger om dette i rådet. Rådet kan konstatere, at der ikke er megen ny, faglig viden. Dog er der sket en teknologisk udvikling i eksempelvis trackingudstyr, som kan anvendes i forbindelse med flyvning og evt. genfindning af bortfløjne fugle. Henset til ministerens ønske om at indføre falkejagt, vil flertallet i **VFR** anbefale, at det sker via en 3-årig forsøgsordning. Desuden anbefaler et flertal **VFR**, at der i forsøgsordningen tages højde

for dels Dyreetisk Råds anbefalinger i rådets udtalelse fra 2006, dels rådets spørgsmål til afklaring i samme udtalelse.

Ad. 9: Status guldsjakal (Bilag 2017-02-09)

Indstilling: Til orientering og drøftelse

Resumé: Miljøstyrelsen offentliggjorde den 18. maj 2017 oplysninger om, at en guldsjakal står bag mindst 11 angreb på husdyr i et område ved Toftlund i Sønderjylland. Naturstyrelsen har efter ansøgning fra de berørte husdyrholdere givet tilladelse til regulering af guldsjakalen.

Danmarks Naturfredningsforening har ønsket emnet drøftet i Vildtforvaltningsrådet.

Ella Maria Bisschop-Larsen motiverede ønsket om drøftelse af guldsjakal med, at DN har undret sig over forløbet i forbindelse med guldsjakalen i Sønderjylland herunder ikke mindst det forhold, at der er givet reguleringstilladelse.

Annette Samuelsen forklarede, at tolv DNA prøver fra angreb på får i det samme område havde vist sig at stamme fra guldsjakal, og at der var stærke formodninger om, at det var samme individ der var på spil. Naturstyrelsens ulvekonsulent har haft tæt kontakt til de berørte husdyrholdere og har i den forbindelse bistået med at afprøve afværgeforanstaltninger, herunder lys og gaskanon, hvilket ikke har hjulpet på angrebene. Derfor har Naturstyrelsen efter samråd med Miljøstyrelsen valgt at udstede reguleringstilladelse. På spørgsmål fra **EMB** om tilladelsens længde og om, hvorfor man har givet tilladelse til regulering om natten ved anvendelse af kunstigt lys, svarede **Annette Samuelsen**, at i det tilfælde, som der var tale om i Sønderjylland, var målet med reguleringstilladelsen at komme dyret til livs, og at det kun vurderedes muligt ved regulering om natten. Tilladelsen er udstedt med en varighed på maksimalt to måneder.

Lars Hvidtfeldt fandt det vigtigt at holde tæt øje med guldsjakalen, så der kan handles, hvis det viser sig, at der begynder at komme en bestand.

Jan Eriksen konkluderede, at rådet gerne vil holdes tæt orienteret om udviklingen.

Ad. 10: Udsætning af ræv på Bornholm (Bilag 2017-02-10)

Indstilling: Til drøftelse

Resumé: Miljøstyrelsen har modtaget en ansøgning om principiel tilladelse til udsætning af ræv på Bornholm fra Danmarks Jægerforbunds kreds 8.

Ansøgningen er begrundet i muligheden for at opleve ræven, at ræv som en hjemmehørende prædator kan bidrage til at sikre sunde vildtbestande, og at ræv kan holde bestande af vildkaniner, vildkatte samt mus og rotter nede.

Miljøstyrelsen forelagde på rådets møde den 15. marts 2017 et notat om ræv på Bornholm og ansøgningen blev kort drøftet. Rådet efterlyste et notat, der belyser en række forhold om ræv, herunder rævens påvirkning af fauna og overvejelser ved udsætning af ræv. Dette notat har Miljøstyrelsen bestilt hos DCE. Det foreslås, at rådet drøfter dette notat, samt

drøfter den videre proces for beslutning om, hvorvidt rådet anbefaler, at der ses positivt på ansøgningen.

***Bilag:** Uddybet notat om udsætning af ræve på Bornholm*

Jan Eriksen henviste til, at der nu var udsendt et nyt notat om faunamæssige effekter af udsætning af ræv på Bornholm, som besvarer nogle af de spørgsmål, rådet tidligere har stillet, samt en artikel om samme emne. **JE** konstaterede endvidere, at spørgsmål om udsætning af ræv relaterer sig til en bredere diskussion af natursyn, som rådet skal have sammen med Skovrådet, hvilket ministeren også har bifaldet.

Flemming Torp gav udtryk for, at Friluftsrådet er imod udsætning af ræv på Bornholm, bl.a. fordi Friluftsrådet støtter arbejdet i markvildtlavene.

Ella Maria Bisschop-Larsen kunne ikke se, hvad formålet skulle være med udsætningen som heller ikke hænger sammen med andre initiativer og bestræbelser.

Lars Hvidtfeldt kunne heller ikke finde klare argumenter for udsætningen og støtter ikke, at man går den vej.

Egon Østergaard markerede klart, at DOF er imod udsætningen og fandt heller ikke argumenter for andet i det udsendte materiale.

Birgitte Heje Larsen kunne heller ikke se et formål med udsætningen og fandt derimod, at det er nyttigt at fastholde et referenceområde i Danmark, hvor ræven ikke findes.

Niels Iuel Reventlow fandt heller ikke, at der er behov for at udsætte ræv på Bornholm.

Claus Lind Christensen udtrykte opbakning til indstillingen om udsætning af ræv fra den lokale afdeling af DJ og bakker samtidigt op om behovet for en bredere debat om natursyn.

Jan Eriksen konkluderede, at der ikke forekommer at være argumenter for udsætning af ræve, men at der derimod er forhold der taler imod, herunder at ræven er naturligt uddød på Bornholm, og derfor også i givet fald kan komme tilbage på naturlig vis, at det kan være gavnligt for vidensopbygning med et rævefrit referenceområde i Danmark. Hertil kommer, at indstillingen fra den lokale jægerforening ikke en enstemmig, og at der blandt lokale også synes at være betydelig modstand. Bortset fra DJ ser rådet ikke grund til at arbejde videre med udsætning af ræv, men der er tilslutning til, at rådet med udgangspunkt i denne sag indgår i en bredere natursynsdiskussion til efteråret.

Ad. 11: Jagttegnsbudget (Bilag 2017-01-11)

***Indstilling:** Til drøftelse*

***Resumé:** På rådets møde den 15. marts blev der stillet spørgsmål til anvendelse af reserven under jagttegnsmidler, og til rammerne for anvendelse af jagttegnsmidler.*

Formanden konkluderede at der til mødet i juni skulle udarbejdes notat om rammerne for anvendelse af jagttegnsmidler.

Mikkel Friberg indledte med at præsentere notatet om roller og ansvar i forbindelse med opkrævning og anvendelse af jagttegnsmidler, herunder forskellen på rådets kompetence og

Miljøstyrelsens kompetence. Rådet har tidligere fået redegørelse om de lovmæssige rammer for jagttegnsmidlerne, som nu er suppleret med et afsnit om Miljøstyrelsens mulighed for at anvende opsparede jagttegnsmidler.

Jan Eriksen konstaterede, at rådet har et iboende problem, da rådets medlemmer modtager midler fra jagttegnsbudgettet. På visse områder er der præcedens for, at rådet rådgiver om anvendelse af midlerne, men det er definitivt styrelsens ansvar. Der er som med andre gebyrer tale om finansministerielle penge.

Claus Lind Christensen erkendte dette, men ønskede svar på, om reserven kan anvendes til formål, der ligger ud over jagttegnsmidlernes anvendelse i øvrigt. **Mikkel Friberg** svarede, at reserven alene kan anvendes inden for de rammer, som jagttegnsmidlerne er underlagt. **CLC** fandt det i den forbindelse uacceptabelt, at jagttegnsmidlerne bl.a. anvendes til finansiering af støtte til ulvesikring af hegn, og forudså, at der med tiden kan blive tale om en stor udgift.

Annette Samuelsen svarede herpå, at støtte til ulvesikre hegn også er omfattet af jagtlovens formål, og at der indtil videre kun er taget stilling til finansiering af den aktuelle støtteordning i Holstebro-området, men ikke til hvordan fremtidige støtteordninger til ulvesikre hegn skal finansieres.

Med hensyn til notatet om eventuel udbydelse af en ekstern pulje, som ligeledes kort blev introduceret af **Mikkel Friberg** fremførte **Lars Hvidtfeldt**, at han gerne ser midler brugt på at undersøge vildtskaders omfang, herunder de økonomiske aspekter.

Egon Østergaard fremførte behovet for, at der er midler til at følge op på arbejdet med udsætninger, således som drøftet under dagsordenens punkt 3.

Claus Lind Christensen understregede behovet for at se nærmere på råvildtsyge og så gerne midler til kortlægning af jagtens værdikæde.

Ella Maria Bisschop-Larsen gentog tidligere melding om, at der er behov for at arbejde mere med ikke-jagtbare arter og på synergien mellem indsatsen for jagtbare og ikke-jagtbare arter og foreslog, at der sættes en pulje på et par millioner af til formålet. **EMB** ønskede også midler til undersøgelse af råvildtsyge.

Niels Iuel Reventlow så gerne midler anvendt til undersøgelse af råvildtsyge og vildtskader i skovbruget fra hjortevildtet.

Aksel Bo Madsen nævnte, at der tidligere havde været udtrykt behov for nærmere undersøgelse af mårhunden.

Jan Eriksen konkluderede, at der nu havde været en hurtig brainstorming i rådet, og at der var fremkommet mange gode ideer som grundlag for disponering af reserve midlerne fra jagttegnsbudgettet.

Mikkel Friberg afsluttede med at tilkendegive, at puljen af midler i givet fald forventes udmeldt i august-september, og at styrelsen herefter vil have behov for at se nærmere på indkomne forslag i perspektiv af det samlede jagttegnsbudget. På forespørgsel fra **Ella Maria Bisschop-Larsen** tilkendegav **MF**, at styrelsen ville rundsende listen med prioriterede temaer til rådet.

Ad. 12: Meddelelser (Bilag 2017-02-12)

-Orientering om status for ulv herunder om borgermøde i Holstebro den 24. maj 2017: Jan Eriksen redegjorde kort for mødet med landboforeningerne i Idom den 24. maj som samlet set var gået godt, og hvor der var meget fokus på spørgsmål om stresseffekter på husdyr i forbindelse med ulvens tilstedeværelse.

Lars Hvidtfeldt og Henrik Bertelsen bekræftede dette fokus og fandt det vigtigt, at dette nu undersøges.

Annette Samuelsen bekræftede, at Miljøstyrelsen som opfølgning på mødet nu vil gå videre med denne problemstilling, som skal drøftes på det kommende møde i ulvegruppen, ligesom styrelsen vil gå videre med at undersøge regler og muligheder i forbindelse med spændingsgivere til ulvesikring af hegn.

-Orientering om status for arbejdet med strategi for artsforvaltning
Annette Samuelsen oplyste, at arbejdet med artsforvaltningsstrategien i en længere periode har ligget lidt stille på grund af en række andre opgaver, men der er nu momentum i sagen igen. Tanken er, at der med strategien skal skabe en overordnet ramme for at bidrage til en artsrig natur, og som kan være værkstøj til at håndtere konflikter mellem artsbeskyttelse og andre samfundsinteresser. Målgruppen er, foruden Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen, kommuner og andre interessenter, der arbejder med artsforvaltning. Styrelsen forventer at forelægge ministeren en sag i løbet af sommeren om elementer og rammer for en strategi og om den videre proces. I løbet af efteråret forventes det, at interessenterne involveres. Rådet vil blive holdt orienteret. Formentligt vil strategien omfatte en bredere vifte af arter, en rådet her beskæftiger sig med. Det forventes således, at både planter og dyr omfattes og strategien vil adressere forskellige tilgange til artsbeskyttelse bl.a. de rødlistede arter.

- Orientering om handlingsplan og EU forordning om invasive arter:
Annette Samuelsen oplyste, Miljø- og Fødevarerministeriets udkast til handlingsplan mod invasive arter har været sendt i offentlig høring fra den 23. marts til den 28. april 2017. Udkastet blev sendt i høring hos relevante myndigheder, organisationer, foreninger, brancher og forskningsinstitutioner og samtidigt lagt på Høringsportalen. MST modtog 24 høringssvar, og det reviderede udkast til handlingsplan ligger nu til godkendelse hos ministeren. Indeholder en lang række handlinger samt en "rangering" af invasive arter, der kan danne grundlag for prioritering af indsats.

Annette Samuelsen oplyste endvidere, at opdatering af liste i EU-forordninger til afstemning i komiteen den 19. juni. Det er dansk holdning, at hvis vi skal have den mest mulige effektive indsats, skal vi bekæmpe arter, som endnu ikke er vidt udbredte. Endvidere har der været møde i EU-Kommissionens Working group on Invasive Alien Species – EU-Kommissionens arbejdsgruppe for medlemsstaternes repræsentanter og forskellige interessenter (hovedsagelig ngo'er) samt det Europæiske Miljøagentur. Interesseorganisationerne har mulighed for deltagelse i gruppen, og det bliver muligt at søge om optagelse i gruppen for en ny 2-års periode efter sommeren.

- **Orientering om status for sælforvaltningsplan**

Annette Samuelsen oplyste, at arbejdet med revision af sælforvaltningsplan i gang med inddragelse af arbejdsgruppen. Møde den 4. maj 2017, hvor arbejdsgruppen drøftede strategiske indsatsområder i forbindelse med forvaltningsplanen. Arbejdsgruppen holder møde igen i september. Det forventes, at der vil være udkast til forvaltningsplan sidst på året/i begyndelsen af 2018.

- **Orientering om status for bæverforvaltningsplan**

Annette Samuelsen oplyste, at styrelsen har arbejdet på at afklare nogle problemstillinger bl.a. med hensyn til konsekvens for forskellige landbrugsstøtteordninger, hvis der er bæverskader på markerne. Styrelsen har også haft brug for et faktisk grundlag med hensyn til bæverbestandens størrelse, som nu er ved at få udarbejdet på DCE på baggrund af de årlige bævertællinger som fandt sted i april. Det forventes, at følgegruppen indkaldes efter sommerferien.

- **Orientering om status for reservatbekendtgørelser**

Jens Østergaard oplyste, at arbejdet med vildtreservater nu er genoptaget. Ministeren har netop underskrevet 4 bekendtgørelser, Arreskov Sø Vildtreservat, Hyllekrog Vildtreservat, Nakskov Vildtreservat og Rødsand Vildtreservat, som alle træder i kraft 1. juli 2017. Der indkaldes til et møde i Vildtforvaltningsrådets reservatgruppe i august, hvor der bl.a. skal kigges nærmere på den videre proces med opdateringen af 72 reservatbekendtgørelser. Der udestår fortsat en lille del af den oprindelige opfølgning på forstyrrelsestrusler i Natura 2000-områder. Disse områder vil blive prioriteret, når processen fastlægges.

- **Orientering om foreløbige planer for rådets tur til Tyskland i september**

Annette Samuelsen præsenterede kort et meget foreløbigt program for turen.

- **Eventuelt: Der var ingen emner til behandling Orientering om status for kortnæbbet gås:**

Aksel Madsen gjorde kort rede for resultatet af den seneste bestandsopgørelse af kortnæbbet gås, som netop var gennemført i regi af AEWA (den internationale vandfugleaftale). Undersøgelsen viser, at bestanden er i vækst og nu er nået 88.000, og der vil være behov for øget indsats, hvis bestandsmålet på 60.000 skal nås.

Jan Eriksen konstaterede, at det på den baggrund må være rådets anbefaling at fastholde jagtiden i januar måned, som det blev besluttet sidste år, og at rådet må se på mulighederne for udvidelse, hvis den positive bestandsudvikling fortsætter.

Claus Lind Christensen fremførte, at en udvidelse af jagttiden med februar burde kunne komme på tale, hvis bestande fortsat stiger.

- **Orientering om faldvildtkontrakten**

Annette Samuelsen oplyste, at kontrakten med DTU_VET . udløber den 1. juli 2019. Styrelsen lægger til grund, at DTU opfylder kontrakten frem til dette tidspunkt, og har på nuværende tidspunkt ingen anledning til at tro, at det ikke skulle være tilfældet. Herefter kommer kontrakten i udbud, dvs. at udbud efter planen skal være på plads inden udløb, så det vil sige i begyndelsen af 2019.

14. Der var ingen emner til behandling under dette punkt.